

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

BRATLANDSDALEN HOVEDVEG

Kommune :

1134 Suldal

Askeladden-ID:

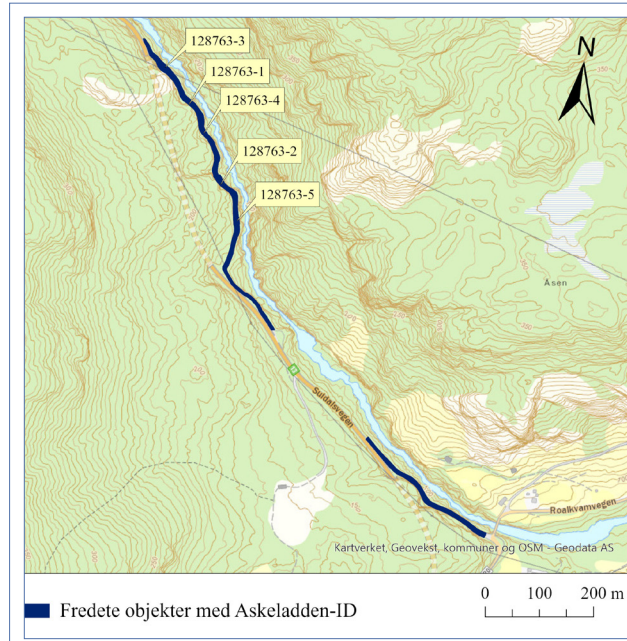
128763

Vegnummer:

Nedlagt veg

Referanse til landsverneplan:

179

Omfang fredning

Navn	Datering	Askeladden-ID	Koordinater fra/ Brutus-ID Euref 89, UTM 33	Koordinater til/ senter Euref 89, UTM 33
Bratlandsdalen hovedveg	1892	128763-1	X: 37928 Y: 6641932	X: 38557 Y: 6641019
Kvelven tunnel	1892	128763-2	X: 38063 Y: 6641680	X: 38073 Y: 6641666
Bratlandsdalen bru I	1962	128763-3	11-0523	X: 37968 Y: 6641880
Hønsebergbekken bru		128763-4	11-1601	X: 38038 Y: 6641765
Bratlandsdalen hvelvbru		128763-5		X: 38100 Y: 6641597

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

Fredning lokalitet

- Omfang:** Fredningen omfatter vegstrekningen med tunnel og bruer, som nevnt ovenfor.
- Formål:** Formålet er å sikre og bevare vegen som eksempel på en hovedveg og turistveg bygget i spektakulært landskap på slutten av 1800-tallet.
- Begrunnelse:** Vegen gjennom Bratlandsdalen var en viktig hovedveg mellom Suldal og Røldal, og var også en av Norges første turistveger. Vegen er en tidstypisk chaussé med tunnel og små bruer, men er bygget opp i et vanskelig fjellparti med steinmurer og fjelloverheng. Vegen ble bygget med håndkraft i en tid der sprengning var omstendelig og kostbart. Til tross for at vegen har vært utvidet, er mye av vegens opprinnelige karakter bevart.
- Bratlandsdalen hovedveg er en viktig representant for den tidlige turisthistorien på Vestlandet, og har høy samferdselshistorisk verdi og opplevelsesverdi.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

BRATLANDSDALEN HOVEDVEG

Koordinater:

X: 37928 Y: 6641932 - X: 38557 Y: 6641019

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

-

Datering:

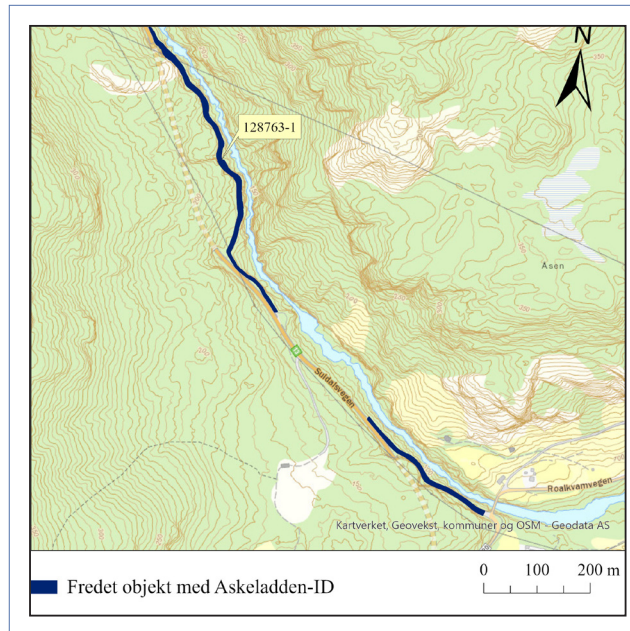
1892

Askeladden-ID:

128763-1

Referanse til landsverneplan:

179a

Fredning enkeltminne

- Omfang:** Fredningen omfatter vegens linjeføring og vegprofil med skråningsutslag.
- Vegens linjeføring er definert av vegens horisontal- og vertikalkurvatur. I vegprofilet inngår over- og underbygning med vegbredde, vegmurer, stabbestein, rekkverk, grøfter og stikkrenner. Fredningen omfatter også fjelloverheng og rester av halvtunneler. Skråningsutslaget omfatter den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av anleggets tilpasning til det naturlige terrenget.
- Formål:** Formålet er å sikre og bevare vegens linjeføring og karakter som eksempel på en hovedveg og turistveg bygget i spektakulært landskap på slutten av 1800-tallet.
- Fredningen skal sikre og bevare vegprofilet med vegbredde, over- og underbygning, tørrmurte steinmurer, stabbestein, rekkverk, stikkrenner og grøfter. Fredningen skal også sikre vegens tilpasning til landskapet.
- Begrunnelse:** Bratlandsdalen hovedveg er representativ for veger som er bygget etter chausséprinsippet i vanskelig fjellterreng. Karakteristisk er at vegen er bygget opp i terrenget med tørrmurte steinmurer, samt fjelloverheng som er rester etter halvtunneler. Vegen i landskapet, og spesielt restene etter halvtunnelene, gir vegen et dramatisk preg.
- Vegen er opp gjennom årene en del endret for tilpassing til økende biltrafikk. Dette medførte en del utsprenkning av sideterrenget og flere av de tidligere halvtunnelene. Bratlandsdalen hovedveg har likevel bevart mye av sitt preg og har høy samferdselshistorisk verdi og opplevelsesverdi.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

KVELVEN TUNNEL

Koordinater:

X: 38063 Y: 6641680 - X: 38073 Y: 6641666

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

-

Datering:

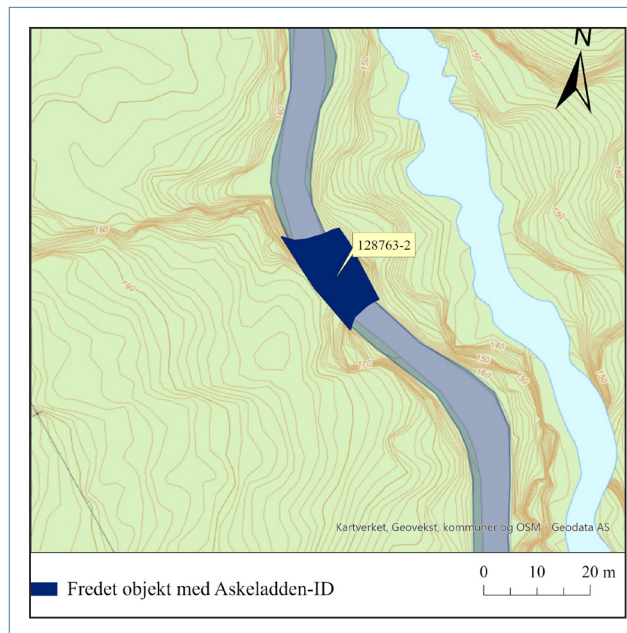
1892

Askeladden-ID:

128763-2

Referanse til landsverneplan:

179b

Fredning enkeltminne

- Omfang:** Fredningen omfatter hele tunnelen inkludert tunnelverrsnitt med veglinje og tunnelportal med innhugget riksvåpen.
- Fredningen omfatter også tunnelens sideområde med terrengtilpasninger. Med terrengtilpasning menes den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av anleggets tilpasning til det naturlige terrenget.
- Formål:** Formålet er å sikre og bevare tunnelen som del av vegen. Fredningen skal også sikre portalområdet med innhugget riksvåpen og sideområde.
- Begrunnelse:** Kvelven tunnel fra 1892 er en av de eldste vegtunnelene i Norge. Karakteristisk er at tunnelen ble lagt ved et bratt fjellparti der fjellformasjonen dannet portalområdet. Riksvåpenet, som er hogd inn over tunnelåpningen, gir strekningen en historisk kontekst.
- I forbindelse med vegens utvidelse til tofelts bilveg ble tunnelen utvidet, og tunnelprofilen er ikke bevart i original utforming. Tunnelen fremstår likevel som en viktig del av den historiske hovedvegen gjennom Bratlandsdalen.
- Kvelven tunnel har høy samferdselshistorisk verdi.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

BRATLANDSDALEN BRU I

Koordinater:

X: 37968 Y: 6641880

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

11-0523

Datering:

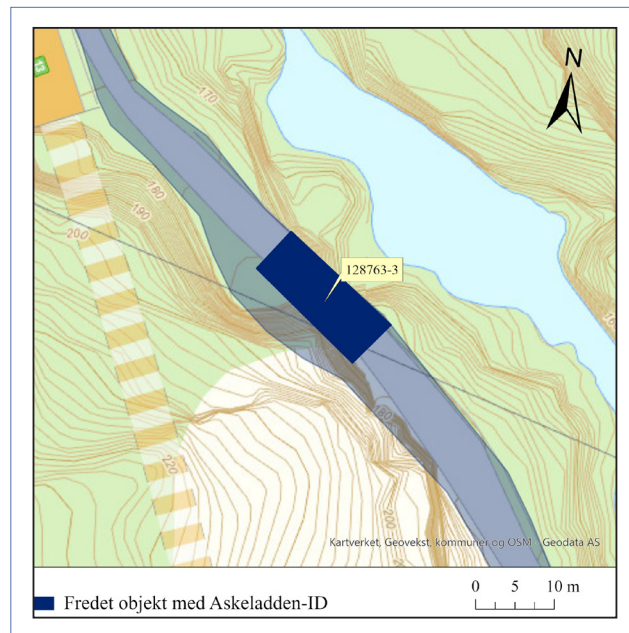
1962

Askeladden-ID:

128763-3

Referanse til landsverneplan:

179c

Fredning enkeltminne

Omfang:	Fredningen omfatter hele brukonstruksjonen med landkar og linjeføring som del av vegen. Fredningen omfatter også bruas plassering i landskapet med tilpasninger til terrenget. Med terrengetilpasning menes den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av bruas tilpasning til det naturlige terrenget.
Formål:	Formålet med fredningen er å sikre og bevare brua som del av vegen. Fredningen skal ivareta bruas hovedpreg.
Begrunnelse:	Bratlandsdalen bru I fra 1962 er ei bjelkebru i betong. Bratlandsdalen bru representerer en vanlig brutype og har verdi som del av Bratlandsdalen hovedveg.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

HØNSEBERGBEKKEN BRU

Koordinater:

X: 38038 Y: 6641765

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

11-1601

Datering:

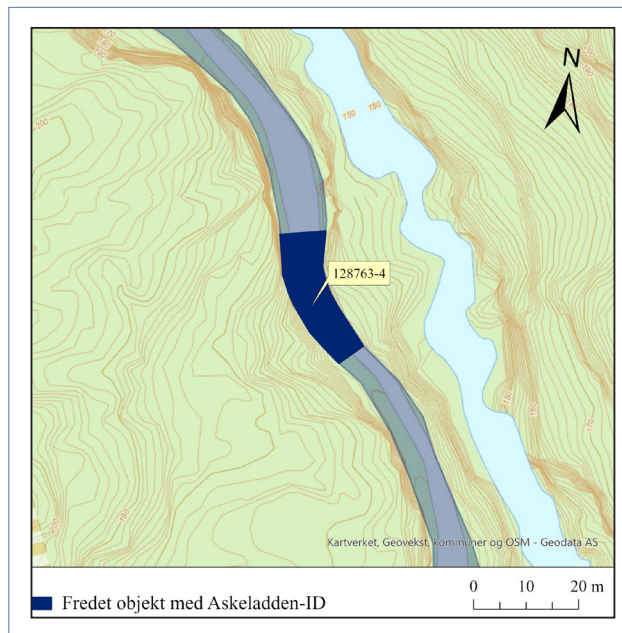
-

Askeladden-ID:

128763-4

Referanse til landsverneplan:

179d

Fredning enkeltminne

Omfang:	<p>Fredningen omfatter hele brukonstruksjonen med landkar og linjeføring som del av vegen.</p> <p>Fredningen omfatter også bruas plassering i landskapet med tilpasninger til terrenget. Med terrengetilpasning menes den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av bruas tilpasning til det naturlige terrenget.</p> <p>Fredningen omfatter ikke nyere deler av betongmur, satt opp inn mot berget.</p>
Formål:	<p>Formålet med fredningen er å sikre og bevare brua som del av vegen. Fredningen skal ivareta bruas hovedpreg.</p>
Begrunnelse:	<p>Hønsenbergbekken bru er ei platebru i betong.</p> <p>Hønsenbergbekken bru representerer en vanlig brutype og har verdi som del av Bratlandsdalen hovedveg.</p>

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

BRATLANDSDALEN HVELVBRU

Koordinater:

X: 38100 Y: 6641597

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

-

Datering:

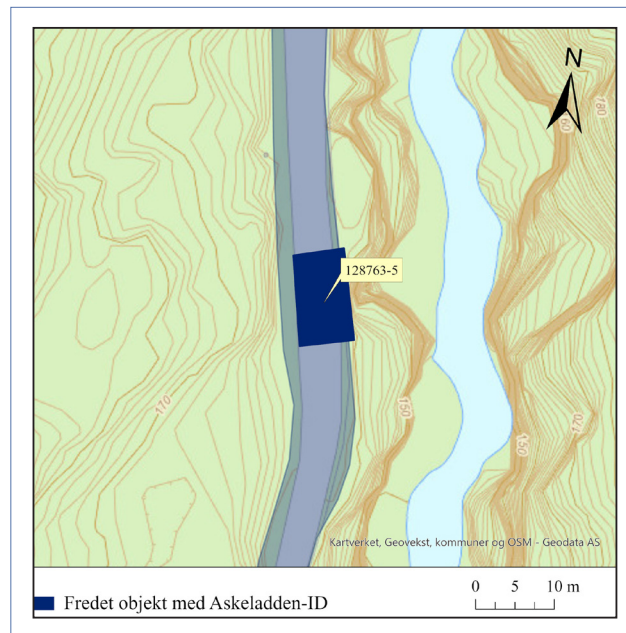
-

Askeladden-ID:

128763-5

Referanse til landsverneplan:

179e

Fredning enkeltminne

- Omfang:** Fredningen omfatter hele brukonstruksjonen med landkar og linjeføring som del av vegen.
- I brukonstruksjonen inngår bruhvelv, overmur og andre konstruktive deler, samt materialbruk.
- Fredningen omfatter også bruas plassering i landskapet med tilpasninger til terrenget. Med terrengtilpasning menes den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av bruas tilpasning til det naturlige terrenget.
- Formål:** Formålet med fredningen er å sikre og bevare bruas arkitektur og hovedpreg. Fredningen skal sikre bruas konstruktive utforming med tørmurt steinmur og buehvelv. I dette inngår bruas arkitektoniske uttrykk og materialbruk.
- Fredningen skal også sikre tilpasninger til det naturlige terrenget og del av den historiske kjørevegen som brua inngår i.
- Begrunnelse:** Bratlandsdalen hvelvbru er ei halvbru og består av en mur bygget over en liten kløft i fjellet, muren er bygget av tørmurt naturstein over et lite steinhvelv.
- Bratlandsdalen hvelvbru har en spesiell utforming og har samferdselshistorisk verdi, og verdi som del av Bratlandsdalen hovedveg.